

Extracto traducite in interlingua per Jan Årman

**Le extracto es del obra "When Things Start To Think" trovabile a
<http://www.kurzweilai.net/meme/frame.html?m=22>**

**Pro personas interessate in informatica e technologia ultramoderne iste
obra es un mina de auro.**

Chapter 7: Rights and Responsibilities by Neil Gershenfeld

Originally published by Henry Holt and Company 1999. Published on KurzweilAI.net May 15, 2003.

WHY

... should things think?

Si le moderne technologia informatic ha su origine in le developpamento del metallic typos movibile per Gutenberg in le annos de 1450, alora Martin Luther esseva le prime maestro de iste nove medio e Leon X le prime opponente de su personalisation. In iste tempores in Europa le Ecclesia habeva le monopolio al communication divin per le usage de un Biblia Latin disponibile solmente per le parola de prestres qui esseva le educate e autorisate representantes. Le Papas Julio II e postea Leon X prendeva avantage del monopolio per fundar un programma ambitiose de vender indulgentias. Iste letteras commode offereva remission de peccatos e un tempore reducite in le purgatorio durante le viage al salvation eternal garantite. Johann Tetzel, le monacho cuje territorio de vender indulgentias includeva le communitate de Luther esseva particularmente creative in le marketing de illos. In su lista commode de precios, le assassinato costa octo ducatos; le magia - acquisition a bon mercato - duo ducatos. Ille anque offereva indulgentias pro adjutar a salvar familias e amicos jam morte. Qual commercio!

Le disgusto de Luther de iste venal corruption del principios del Ecclesia le incitava in 1517 a poner un plancto al BBS local de iste dies, al porta del ecclesia del castello in Wittenberg. Su Novantacinque Theses (95) argueva que le salvation debe haber su base in le credentia e actos personal, non in le emption del autoritate papal. Su historia poterea haber finite hic ma a causa del accessibilitate de un nove medio incostose le historia non se ha terminante. Luther recognosceva que le pressa de imprimeria permitteva le communication un-a-plures. Ante le metallic typos movibile libros copiate per mano habeva essite tanto expensive que solmente le ric personas o le Ecclesia habeva accesso directe a illos; ante 1500, millones de libros imprimite esseva in circulation. Solmente qualche septimanas post le publication in Wittenberg le Theses de Luther habeva essite copiate e disseminate in tote Europa. Leon nunc comprendeva qual menacia le commun pressa causarea al autoritate del Ecclesia. Ille tentava a restaurar le controlo central per proclaimar un bulla a requerer certification del Ecclesia ante le publication de un libro. In 1521 ille excommunicava Luther e interdiceva le impression, vendita, lection e citation de su obras. Luther respondeva per comburer le bulla de excommunication e Leon respondeva per accusar le judicamento ante le estheticalmente nominate Dieta de Vermes, ubi ille esseva exiliata.

Luther vinceva. Su breve exilio le dava occasio[n] a traducer le Nove Testamento in germano e su excommunication dava al vendita de su libros un stimulo grande. Isto ha redirigite le propaganda del Ecclesia contra ille in su favor. Le Reformation nasceva per le Theses de Luther. Ille e su autores companiones comprendeva que illes scribeva pro le pressa de imprimeria e in consequentia produceva breve tractos que esseva duplicate facilmente le prime "sound bites". Le autores del Contra-Reformation non amava iste cambio e scribeva solide volumines in le vetere maniera que esseva difficile a distribuer. Le message del Reformation cadeva al sol fertile e le laico satiate del clero que obligava interactiones divin per lor medios preferite, exigeva observantias ritual sin senso, e introduceva modificationes egoistic in le liturgia. Le disponibilitate de Biblias vernacular (non-latin) rendeva possibile a gente ordinari evalutar e questionar le exigentia del autoritate papal privilegiate. De hic augmentava le concepto moderne del libertate personal distinete del responsabilitate communal.